

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 15-ԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱ-
ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ՝ ՄԻ ԿՈՂՄԻՑ, ԵՎ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԴՐԱ ԱՆԴԱՄ
ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՄՅՈՒՍ ԿՈՂՄԻՑ, ՄԻՋԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՎԻԱՑԻՈՆ ԳՈՏՈՒ
ՄԱՍԻՆ» ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀ-
ՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱ-
ԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ**

Քաղ. Երևան

18 մարտի 2022 թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Ա. Դիլանյանի (նախագահող), Վ. Գրիգորյանի, Հ. Թովմասյանի, Ա. Թունյանի, Ա. Խաչատրյանի, Ե. Խունդկարյանի, Է. Շաթիրյանի, Ա. Պետրոսյանի, Ա. Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

ՀՀ կառավարության ներկայացուցիչ՝ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթա-
կառուցվածքների նախարարի տեղակալ Ա. Սիմոնյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի
3-րդ մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական
օրենքի 23, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2021 թվականի նոյեմբերի
15-ին ստորագրված՝ «Հայաստանի Հանրապետության՝ մի կողմից, և Եվրոպական
միության և դրա անդամ պետությունների՝ մյուս կողմից, միջև Ընդհանուր ավիացիոն
գոտու մասին» համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանա-
դրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Կառավարությունն իր՝ 2022 թվականի փետրվարի 10-ի N 147-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել 2021 թվականի նոյեմբերի 15-ին Բոյուսելում ստորագրված՝ «Հայաստանի Հանրապետության՝ մի կողմից, և Եվրոպական միության և դրա անդամ պետությունների՝ մյուս կողմից, միջև Ընդհանուր ավիացիոն գոտու մասին» համաձայնագիրը վավերացնելու մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ Կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է այդ համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան: Հիշյալ որոշումը վարչապետը Սահմանադրական դատարան է ներկայացրել 2022 թվականի փետրվարի 14-ին:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2022 թվականի փետրվարի 14-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով վերոնշյալ համաձայնագիրը, սույն գործով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց**.

1. «Հայաստանի Հանրապետության՝ մի կողմից, և Եվրոպական միության և դրա անդամ պետությունների՝ մյուս կողմից, միջև Ընդհանուր ավիացիոն գոտու մասին» համաձայնագիրը (այսուհետ՝ Համաձայնագիր) ստորագրվել է 2021 թվականի նոյեմբերի 15-ին Բոյուսելում՝ Կողմերի միջև շուկայի աճող հասանելիության, ավիափոխադրողների սեփականության իրավունքի և վերահսկողության ազատականացման, արդար և հավասար մրցակցային պայմանների, ոչ խտրական մոտեցման և միասնական պայմանների վրա հիմնված, ներառյալ՝ թռիչքային և ավիացիոն անվտանգության, օդային երթևեկության կառավարման, սոցիալական հայեցակետերի և շրջակա միջավայրի ոլորտներում ընդհանուր ավիացիոն գոտու ստեղծման նպատակով:

2. Համաձայնագիրն ուժի մեջ է մտնում վավերացման կամ հաստատման վերջին փաստաթղթի ստացումը հաստատելու մասին ավանդապահի կողմից Կողմերին ծանուցելու օրվան հաջորդող երկրորդ ամսվա առաջին օրը:

Ըստ Արտաքին գործերի նախարարության՝ «Համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու կարգի վերաբերյալ» տեղեկանքի՝ 2021թ. դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ Եվրոպական միության և դրա անդամ պետությունների կողմից չի ստացվել ծանուցում՝ Համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ ներպետական ընթացակարգերի կատարման մասին:

Արտաքին գործերի նախարարության՝ «Համաձայնագրի վավերացման կամ հաստատման արտաքին քաղաքական նպատակահարմարության մասին» եզրակացության մեջ նշված է. «Համաձայնագրի վավերացմամբ և ուժի մեջ մտնելով Հայաստանի ավիացիոն ոլորտի զարգացման համար կստեղծվեն նոր հնարավորություններ, կդյուրացվի ՀՀ քաղաքացիների կապը եվրոպական երկրների հետ, ԵՄ ավիացիոն ստանդարտների ընդունմամբ և ԵՄ ավիացիոն կանոնների կիրառմամբ կզարգացվի նաև հետագա համագործակցությունն ավիացիոն անվտանգության ոլորտում: Միաժամանակ ակնկալվում է, որ Համաձայնագրի վավերացումը խթան կհանդիսանա առևտրի, զբոսաշրջության, ներդրումների և առհասարակ Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական զարգացման համար՝ ապահովելով շարժունակության ավելի լայն հնարավորություններ»:

3. Համաձայնագրի անբաժանելի մաս են կազմում 2 հավելվածները: I հավելվածով սահմանվում են անցումային դրույթները, II հավելվածով՝ քաղաքացիական ավիացիայի նկատմամբ կիրառելի կանոնները:

4. Համաձայն Համաձայնագրի 8-րդ հոդվածի 2-րդ պարբերության՝ Կողմերը հաստատում են, որ ազատ, արդար և բարեխիղճ մրցակցությունը կարևոր է Համաձայնագրի նպատակների իրականացումը խթանելու համար, և նշում են, որ մրցակցության ոլորտը կարգավորող համապարփակ օրենքների և մրցակցային ոլորտը

կարգավորող անկախ մարմնի առկայությունը, ինչպես նաև մրցակցային ոլորտը կարգավորող օրենքների պատշաճ և արդյունավետ կատարումը կարևոր են օդային փոխադրման ծառայությունների արդյունավետ մատուցման համար: Յուրաքանչյուր Կողմի՝ Համաձայնագրի 8-րդ հոդվածով կարգավորվող հարցերին առնչվող, պարբերաբար փոփոխվող՝ մրցակցային ոլորտը կարգավորող օրենքները կիրառվում են համապատասխան Կողմի իրավագրության ներքո գործունեություն ծավալող ավիափոխադրողների նկատմամբ: Կողմերը հավատարիմ են մրցակցային ոլորտը կարգավորող օրենքների համատեղելիության և միասնականության և դրանց արդյունավետ կիրառման նպատակներին: Կողմերը պատշաճորեն և ըստ անհրաժեշտության համագործակցում են մրցակցության ոլորտը կարգավորող օրենքների արդյունավետ կիրառման համար՝ այդ թվում թույլատրելով միմյանց մրցակցության ոլորտը կարգավորող մարմինների կողմից մրցակցային իրավունքի ոլորտում հարուցված մրցակցային վարույթների վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտումն իրենց համապատասխան ընկերությունների կամ այլ քաղաքացիների կողմից՝ իրենց համապատասխան կանոնների և օրենսդրության համաձայն:

5. Համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետությունը փոխադարձության սկզբունքով ստանձնում է, մասնավորապես, ներքոնշյալ պարտավորությունները.

- Համաձայնագրի 3-րդ հոդվածով սահմանված իրավունքները կիրառել Համաձայնագրի I հավելվածով սահմանված անցումային դրույթներին համապատասխան (հոդված 3, պարբերություն 1).

- մյուս Կողմին առանց խտրականության տրամադրել այդ մյուս Կողմի ավիափոխադրողների կողմից միջազգային օդային փոխադրումների իրականացման՝ Համաձայնագրի 3-րդ հոդվածի 2-րդ պարբերությամբ սահմանված իրավունքները (հոդված 3, պարբերություն 2).

- Համաձայնագրի 3-րդ հոդվածի 3-րդ պարբերությամբ նախատեսված շահագործման ճկունությունը կիրառել առանց ուղղությունների կամ աշխարհագրական սահմանափակման և առանց Համաձայնագրով թույլատրելի փոխադրման որևէ իրա-

վունքի կորստի՝ պայմանով, որ Հայաստանի ավիափոխադրողները սպասարկում են որևէ կետ Հայաստանում, Եվրոպական միության ավիափոխադրողները սպասարկում են որևէ կետ Եվրոպական միությունում (հոդված 3, պարբերություն 3, ենթապարբերություն 2).

- ավիափոխադրողին թույլատրել որոշել վերջինիս կողմից առաջարկվող միջազգային օդային փոխադրումների հաճախականությունն ու ծավալը՝ շուկայում առկա առևտրային նկատառումներից ելնելով, ինչպես նաև այդ իրավունքի համաձայն՝ միակողմանիորեն չսահմանափակել մյուս Կողմի ավիափոխադրողների կողմից շահագործվող օդանավերի տիպը կամ տիպերը կամ փոխադրման ծավալը, հաճախականությունը կամ կանոնավորությունը, երթուղին, մեկնման կամ նշանակման վայրը՝ բացառությամբ մաքսային, տեխնիկական, շահագործման, օդային փոխադրումների կառավարման անվտանգության, շրջակա միջավայրի կամ առողջության պահպանման նկատառումներից ելնելով, կամ եթե Համաձայնագրով այլ բան նախատեսված չէ (հոդված 3, պարբերություն 4).

- Համաձայնագրի որևէ դրույթ չմեկնաբանել որպես իրավունքի տրամադրում՝ Հայաստանի ավիափոխադրողներին՝ ԵՄ անդամ որևէ պետության տարածքում օդանավ բարձրացնել ուղևորների, ուղեբեռ, բեռ կամ փոստ՝ փոխհատուցմամբ ԵՄ նույն անդամ պետության տարածքում այլ կետ փոխադրելու նպատակով, Եվրոպական միության ավիափոխադրողներին՝ Հայաստանի տարածքում օդանավ բարձրացնել ուղևորների, ուղեբեռ, բեռ կամ փոստ՝ փոխհատուցմամբ Հայաստանի տարածքում այլ կետ փոխադրելու նպատակով (հոդված 3, պարբերություն 6).

- Համաձայնագրի շրջանակներում ՀՀ իրավունքներն իրացնելիս ու պարտավորությունները կատարելիս զերծ մնալ մյուս Կողմի ավիափոխադրողների նկատմամբ խտրականության ցանկացած դրսևորումից, մասնավորապես՝ ազգային պատկանելիության հիմքով (հոդված 3, պարբերություն 7).

- մյուս Կողմի ավիափոխադրողի կողմից շահագործման լիազորության համար դիմում ստանալու դեպքում՝ նվազագույն ընթացակարգային հետաձգմամբ տրամադրել շահագործման լիազորություններ և տեխնիկական թույլտվություններ Համաձայնագրի

4-րդ հոդվածի 1-ին պարբերությամբ սահմանված պայմաններով (հոդված 4, պարբերություն 1).

- շահագործման լիազորություններ և տեխնիկական թույլտվություններ տրամադրելիս մյուս Կողմի բոլոր փոխադրողների նկատմամբ դրսևորել ոչ խտրական վերաբերմունք (հոդված 4, պարբերություն 2).

- մյուս Կողմի ավիափոխադրողից շահագործման լիազորության դիմում ստանալու դեպքում ՀՀ իրավասու մարմնի կողմից կատարված հաստատմանը հավասարազոր ճանաչել տվյալ ավիափոխադրողի վերաբերյալ համապատասխանության կամ քաղաքացիության մասով առաջին Կողմի ցանկացած հաստատում և չկատարել հավելյալ հարցադրումներ՝ բացառությամբ Համաձայնագրի 4-րդ հոդվածի 3-րդ պարբերության երկրորդ և երրորդ ենթապարբերություններով սահմանված դեպքերի (հոդված 4, պարբերություն 3, ենթապարբերություն 1).

- եթե Համաձայնագրի 5-րդ հոդվածի 1-ին պարբերության «գ» կամ «դ» կետերի հետագա անհամապատասխանությունը կանխելու համար անհրաժեշտ չէ ձեռնարկել անհապաղ միջոցներ, ապա Համաձայնագրի 5-րդ հոդվածով սահմանված իրավունքներն իրացնել միայն մյուս Կողմի հետ խորհրդակցություններից հետո (հոդված 5, պարբերություն 2).

- երաշխավորել, որ մյուս Կողմի տարածք մուտք գործելիս, այդ տարածքում գտնվելիս կամ այդ տարածքից մեկնելիս ՀՀ ավիափոխադրողների կողմից կապահանվեն այդ տարածքում կիրառելի՝ միջազգային օդային փոխադրումներում ներգրավված օդանավն այդ տարածք ընդունելու, այդ տարածքում շահագործելու կամ այդ տարածքից մեկնելու հետ կապված օրենքներն ու կանոնակարգերը (հոդված 7, պարբերություն 1).

- երաշխավորել, որ մյուս Կողմի տարածք մուտք գործելիս, այդ տարածքում գտնվելիս կամ այդ տարածքից մեկնելիս ՀՀ ավիափոխադրողների ուղևորների, անձնակազմի կողմից կամ նրանց անունից և բեռի ու փոստի մասով կապահանվեն այդ տարածքում կիրառելի՝ օդանավի ուղևորներին, անձնակազմին, ուղեբեռը, բեռը կամ փոստն իր տարածք ընդունելու, իր տարածքում շահագործելու կամ իր տարածքից

մեկնելու հետ կապված օրենքներն ու կանոնակարգերը (ներառյալ այն կանոնակարգերը, որոնք վերաբերում են մուտքին, մաքսազերծմանը, ներգաղթին, անձնագրերին, մաքսային և կարանտինային հարցերին, իսկ փոստի դեպքում՝ փոստային կանոնակարգերը) (հոդված 7, պարբերություն 2).

- ՀՀ համապատասխան տարածքներում մյուս Կողմի ավիափոխադրողներին թույլատրել ձեռնարկել միջոցներ՝ ապահովելու համար, որ միայն փոխադրվեն մյուս Կողմի տարածք մուտքի կամ այդ տարածքով տարանցիկ փոխադրման համար պահանջվող ճամփորդական փաստաթղթեր ունեցող ուղևորները (հոդված 7, պարբերություն 3).

- ընդունել, որ մյուս Կողմերի հետ համատեղ նպատակն է ստեղծել արդար և մրցակցային միջավայր և երկու Կողմերի՝ օդային փոխադրման ծառայություններում ներգրավված ընկերություններին ընձեռել արդար ու հավասար հնարավորություն՝ մրցակցելու համաձայնեցված ծառայությունները որոշակի երթուղիներով իրականացնելիս, և ձեռնարկել բոլոր համապատասխան միջոցները՝ այս նպատակի լիարժեք իրականացումն ապահովելու համար (հոդված 8, պարբերություն 1).

- երաշխավորել, որ Համաձայնագրի 8-րդ հոդվածի համաձայն ձեռնարկված ցանկացած վարույթ կգտնվի ՀՀ բացառիկ պատասխանատվության ներքո և բացառապես ուղղված կլինի մյուս Կողմին կամ դեպի Կողմերի տարածք կամ այդ տարածքից օդային փոխադրման ծառայություններ մատուցող ընկերություններին. այդպիսի վարույթը ենթակա չէ կարգավորման Համաձայնագրի 24-րդ հոդվածով սահմանված՝ վեճերի կարգավորման ընթացակարգով (հոդված 8, պարբերություն 4).

- վերացնել խտրական կամ անարդար գործելակերպի բոլոր ձևերը, որոնք բացասաբար կանդրադառնան մյուս Կողմի՝ օդային փոխադրումների ծառայություններում ներգրավված ընկերությունների՝ օդային փոխադրումների ծառայություններ մատուցելիս մրցակցելու արդարացի և հավասար հնարավորության վրա (հոդված 8, պարբերություն 5).

- մյուս Կողմի պահանջով ողջամիտ ժամկետում այդ Կողմին տրամադրել ՀՀ իրավազորության ներքո գտնվող ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները

և ցանկացած այլ տեղեկություն, որը կարող է մյուս Կողմի կողմից ողջամտորեն պահանջվել՝ հավաստիանալու համար, որ Համաձայնագրի 8-րդ հոդվածի դրույթները պահպանվում են (հոդված 8, պարբերություն 8).

- արդյունավետորեն կիրառել հակամենաշնորհային օրենքները՝ Համաձայնագրի 8-րդ հոդվածի 2-րդ պարբերությանը համապատասխան, և արգելել ընկերություններին կատարել Համաձայնագրի 8-րդ հոդվածի 10-րդ պարբերությունում շարադրված գործողությունները (հոդված 8, պարբերություն 10).

- Համաձայնագրի I հավելվածով սահմանված անցումային դրույթներին համապատասխան՝ երաշխավորել, որ ՀՀ համապատասխան օրենսդրությունը, կանոնները կամ ընթացակարգերը համապատասխանում են Համաձայնագրի II հավելվածի Ա մասում նշված՝ օդային փոխադրումներին վերաբերող կանոնակարգային պահանջներին և չափանիշներին (հոդված 9, պարբերություն 1).

- ապահովել, որ մյուս Կողմի ավիափոխադրողը իրավունք ունենա ՀՀ տարածքում ազատորեն հիմնելու գրասենյակներ և հաստատություններ, որոնք անհրաժեշտ են օդային փոխադրման ծառայությունների մատուցման և օդային փոխադրման ծառայությունների ու այլ հարակից գործունեության խթանման և վաճառքի համար, ներառյալ՝ ՀՀ սեփական կամ ցանկացած այլ ավիափոխադրողի ցանկացած տոմս կամ օդային բեռնագիր վաճառելու և թողարկելու իրավունքը (հոդված 9, պարբերություն 5).

- երաշխավորել, որ մյուս Կողմի ավիափոխադրողը Հայաստանի Հանրապետության՝ մուտքին, մշտական բնակությանը և զբաղվածությանը վերաբերող օրենքներին ու կանոնակարգերին համապատասխան, իրավունք կունենա ՀՀ տարածք բերելու և պահպանելու կառավարչական, վաճառքի, տեխնիկական, գործառնական և այլ մասնագետներից կազմված անձնակազմ, որոնք պահանջվում են օդային փոխադրման իրականացմանն աջակցելու համար, ինչպես նաև Համաձայնագրի 9-րդ հոդվածի 6-րդ պարբերության համաձայն՝ գրասենյակներում աշխատող անձնակազմի, այդ թվում՝ 90 օրը չգերազանցող ժամկետում որոշակի ժամանակավոր պարտականություններ իրականացնող անձնակազմի համար անհրաժեշտության

դեպքում հեշտացնել և արագացնել զբաղվածության թույլտվությունների տրամադրումը՝ գործող համապատասխան օրենքների և կանոնակարգերի համաձայն (հոդված 9, պարբերություն 6).

- ՀՀ տարածք ժամանելիս մյուս Կողմի ավիափոխադրողների կողմից միջազգային օդային փոխադրումներում շահագործվող օդանավը, դրա մշտական օգտագործման սարքավորումները, վառելիքը, քսայուղերը, սպառվող տեխնիկական միջոցները, վերգետնյա սարքավորումները, պահեստամասերը (ներառյալ՝ շարժիչները), օդանավի պաշարները (ներառյալ՝ սնունդը, խմիչքները և ոգելից խմիչքները, ծխախոտը և այլ ապրանքներ, որոնք նախատեսված են թռիչքի ընթացքում սահմանափակ քանակով ուղևորների կողմից օգտագործման կամ ուղևորներին վաճառքի համար) և միջազգային օդային փոխադրումներում ընդգրկված օդանավի շահագործմանը կամ սպասարկմանն ուղղված կամ միայն այդ նպատակներով օգտագործվող մյուս ապրանքները փոխադարձության սկզբունքով և պայմանով, որ նման սարքավորումները մնում են օդանավում, ազատել բոլոր ներկրման սահմանափակումներից, գույքային հարկերից և կապիտալի գանձումներից, մաքսատուրքերից, ակցիզային հարկերից և համանման հարկերից և տուրքերից, որոնք սահմանվել են ՀՀ մարմինների կողմից և հիմնված չեն մատուցվող ծառայության արժեքի վրա (հոդված 10, պարբերություն 1).

- Համաձայնագրի 10-րդ հոդվածի 1-ին պարբերությամբ սահմանված հարկերից, գանձումներից, պարտավորություններից, տուրքերից և վճարներից, բացի մատուցվող ծառայության արժեքի հիման վրա գանձվող վճարներից, փոխադարձության սկզբունքով ազատել նաև ՀՀ տարածք բերված կամ մատակարարված՝ Համաձայնագրի 10-րդ հոդվածի 2-րդ պարբերությամբ նախատեսված օդանավի պահեստամասերը, սարքավորումները, վառելիքը, քսայուղերը և սպառվող տեխնիկական միջոցները, ինչպես նաև ՀՀ տարածք բերված կամ մատակարարված և օդանավ վերցված տպագիր նյութերը (հոդված 10, պարբերություն 2).

- հայկական Կողմի տարածքով ուղիղ տարանցմամբ անցնող ուղեբեռը և բեռը ազատել հարկերից, մաքսատուրքերից, վճարներից և այլ նմանատիպ գանձումներից,

որոնք հիմնված չեն մատուցվող ծառայության արժեքի վրա (հոդված 10, պարբերություն 7).

- Համաձայնագրի I հավելվածով սահմանված անցումային դրույթներին համապատասխան՝ ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետությանը վերաբերելի օրենսդրությունը, կանոնները կամ ընթացակարգերը համապատասխանեն II հավելվածի Ա մասում նշված՝ օդային փոխադրումներին վերաբերող կանոնակարգային պահանջներին և չափանիշներին (հոդված 11, պարբերություն 1).

- ապահովել, որ օգտագործողից գանձումները, որոնք ՀՀ իրավասու մարմինների կամ կառույցների կողմից կարող են սահմանվել մյուս Կողմի ավիափոխադրողների նկատմամբ՝ աերոնավիգացիոն համակարգի օգտագործման և օդային երթևեկության հսկողության համար, համապատասխանեն այդ ծառայությունների սակագներին և լինեն ոչ խտրական, ինչպես նաև ապահովել, որ յուրաքանչյուր դեպքում մյուս Կողմի ավիափոխադրողներից ցանկացած նման գանձում հաշվարկվի ոչ պակաս նպաստավոր պայմաններով, քան ցանկացած այլ ավիափոխադրողի նկատմամբ կիրառվող ամենանպաստավոր պայմանները (հոդված 11, պարբերություն 2).

- ապահովել, որ օգտագործողից գանձումները, որոնք ՀՀ իրավասու մարմինների կամ կառույցների կողմից կարող են սահմանվել մյուս Կողմի ավիափոխադրողների նկատմամբ՝ օդանավակայանի, ավիացիոն անվտանգության համակարգի և այլ անհրաժեշտ սարքավորումների ու ծառայությունների օգտագործման համար՝ բացառությամբ Համաձայնագրի 9(7) հոդվածում նշված ծառայությունների համար գանձումների, չլինեն անարդարացի խտրական, չլինեն խտրական՝ ազգության հիմքով, և լինեն օգտագործողների կատեգորիաների միջև համամասնորեն բաշխված, ինչպես նաև չսահմանափակելով Համաձայնագրի 16(1) հոդվածը՝ ապահովել, որ օգտագործողից նման գանձումները արտահայտեն, բայց չգերազանցեն գանձում իրականացնող իրավասու մարմինների կամ կառույցների կողմից մատուցվող համապատասխան օդանավակայանային և ավիացիոն անվտանգության սարքավորումների ու ծառայությունների մատուցման դիմաց ամբողջական վճարն այն օդանավակայանում կամ օդա-

նավակայաններում, որտեղ կիրառվում է գանձումների ընդհանուր համակարգ (հոդված 11, պարբերություն 3).

- ապահովել, որ սարքավորումները և ծառայությունները, որոնց համար օգտագործողներից գանձումներ են իրականացվում, տրամադրվեն արդյունավետությամբ և տնտեսապես հիմնավորված ձևով, ինչպես նաև յուրաքանչյուր դեպքում օգտագործողից նման գանձումները մյուս Կողմի ավիափոխադրողների նկատմամբ կիրառել ոչ պակաս նպաստավոր պայմաններով, քան այդ գանձումների կիրառման պահին գործող՝ ցանկացած այլ ավիափոխադրողի նկատմամբ կիրառվող ամենանպաստավոր պայմանները (հոդված 11, պարբերություն 3).

- թույլատրել, որ օդային փոխադրման ուղեվարձերը և դրույքներն ազատորեն սահմանվեն Կողմերի ավիափոխադրողների կողմից՝ ազատ և արդար մրցակցության հիման վրա (հոդված 12, պարբերություն 1).

- համագործակցել մյուս Կողմի հետ՝ ներառյալ Համատեղ կոմիտեի շրջանակներում՝ Համաձայնագրի շրջանակներում օդային փոխադրումների զարգացման մոնիթորինգ իրականացնելու նպատակով միմյանց միջև վիճակագրական տվյալների փոխանակումը հեշտացնելու համար (հոդված 13, պարբերություն 2).

- ապահովել, որ ՀՀ իրավասու մարմինները ձեռնարկեն բոլոր համապատասխան և անհապաղ միջոցառումները ցանկացած այն դեպքում, երբ պարզվում է, որ որևէ օդանավ, արտադրանք կամ շահագործում կարող է չհամապատասխանել Կոնվենցիայի համաձայն սահմանված նվազագույն չափանիշներին կամ Համաձայնագրի II հավելվածի Բ մասում նշված՝ օդային փոխադրումների հետ կապված կանոնակարգային պահանջներին և չափանիշներին՝ կախված այն հանգամանքից, թե որն է կիրառելի, առկա են լուրջ կասկածներ, որ որևէ օդանավ կամ օդանավի շահագործում չի համապատասխանում Կոնվենցիայի համաձայն սահմանված նվազագույն չափանիշներին կամ Համաձայնագրի II հավելվածի Բ մասում նշված՝ օդային փոխադրումների հետ կապված կանոնակարգային պահանջներին և չափանիշներին՝ կախված այն հանգամանքից, թե որն է կիրառելի, կամ առկա են լուրջ կասկածներ, որ Կոնվենցիայի համաձայն սահմանված

նվազագույն չափանիշները կամ Համաձայնագրի II հավելվածի Բ մասում նշված՝ օդային փոխադրումների հետ կապված կանոնակարգային պահանջները և չափանիշներն արդյունավետորեն չեն պահպանվում և կիրառվում՝ կախված այն հանգամանքից, թե որն է կիրառելի (հոդված 14, պարբերություն 5).

- Համաձայնագրի 14-րդ հոդվածի 5-րդ պարբերությամբ նախատեսված գործողություն ձեռնարկելիս անհապաղ տեղեկացնել մյուս Կողմին՝ ներկայացնելով ՀՀ գործողության պատճառները (հոդված 14, պարբերություն 6).

- քաղաքացիական օդանավերի, դրանց ուղևորների և անձնակազմի անվտանգության ապահովումը համարելով միջազգային օդային փոխադրման ծառայությունների իրականացման հիմնական նախապայման՝ վերահաստատել Կողմերի նկատմամբ ՀՀ պարտավորությունները՝ ապահովելու քաղաքացիական ավիացիայի պաշտպանությունն անօրինական միջամտության գործողություններից, և մասնավորապես ՀՀ պարտավորությունները՝ Կոնվենցիայի, 1963 թվականի սեպտեմբերի 14-ին Տոկիոյում ստորագրված «Օդանավերի մեջ կատարվող հանցագործությունների և որոշակի այլ գործողությունների մասին» կոնվենցիայի, 1970 թվականի դեկտեմբերի 16-ին Հաագայում ստորագրված «Օդանավերի անօրինական զավթման դեմ պայքարի մասին» կոնվենցիայի, 1971 թվականի սեպտեմբերի 23-ին Մոնրեալում ստորագրված «Քաղաքացիական ավիացիայի անվտանգության դեմ ուղղված ապօրինի գործողությունների դեմ պայքարի մասին» կոնվենցիայի, 1988 թվականի փետրվարի 24-ին Մոնրեալում ստորագրված «Միջազգային քաղաքացիական ավիացիան սպասարկող օդանավակայաններում բռնության ապօրինի գործողությունների դեմ պայքարի մասին» արձանագրության և 1991 թվականի մարտի 1-ին Մոնրեալում ստորագրված «Պլաստիկ պայթուցիկ նյութերի հայտնաբերման նպատակով դրանց դրոշմադրման մասին» կոնվենցիայի համաձայն այնքանով, որքանով երկու Կողմերն այդ կոնվենցիաների կողմ են, ինչպես նաև համաձայն ավիացիոն անվտանգության հետ կապված այլ կոնվենցիաների և արձանագրությունների, որոնց կողմ են Կողմերը (հոդված 15, պարբերություն 3).

- պահանջի դեպքում մյուս Կողմին տրամադրել անհրաժեշտ լիարժեք օժանդակություն՝ կանխելու քաղաքացիական օդանավերի անօրինական զավթման գործողությունները և այդ օդանավերի, դրանց ուղևորների և անձնակազմի անդամների, օդանավակայանների և աերոնավիգացիոն սարքավորումների անվտանգության դեմ ցանկացած այլ անօրինական գործողություն և քաղաքացիական ավիացիայի անվտանգությանն ուղղված ցանկացած այլ վտանգ (հոդված 15, պարբերություն 4).

- ապահովել, որ ՀՀ տարածքում իրականացվեն անօրինական միջամտության գործողություններից քաղաքացիական ավիացիայի պաշտպանության արդյունավետ միջոցառումներ, ներառյալ՝ ուղևորների և նրանց ձեռքի ուղեբեռի զննումը, ուղեբեռի զննումը, ուղևոր չհանդիսացող այլ անձանց, այդ թվում՝ անձնակազմի անդամների և նրանց պարագաների զննումը և անվտանգության վերահսկողությունը, բեռի, փոստի, թռիչքի ընթացքում կիրառվող և օդանավակայանային պարագաների զննումը և անվտանգության վերահսկողությունը, վերահսկելի ու արգելված գոտիների մուտքի վերահսկողությունը, սակայն չսահմանափակվելով դրանով, ինչպես նաև ապահովել, որ այս միջոցառումները համապատասխանեցվեն քաղաքացիական ավիացիայի անվտանգության նկատմամբ սպառնալիքի աճին, և համաձայնել, որ մյուս Կողմի տարածք մուտք գործելիս, այնտեղից մեկնելիս կամ այդ տարածքում գտնվելիս իր ավիափոխադրողներին կարող է ներկայացվել Համաձայնագրի 15-րդ հոդվածի 1-ին և 5-րդ պարբերություններում նշված՝ ավիացիոն անվտանգության վերաբերյալ դրույթները և այդ մյուս Կողմի կողմից պահանջվող՝ անվտանգության վերաբերյալ մյուս դրույթները պահպանելու պահանջ (հոդված 15, պարբերություն 6).

- օդային երթևեկության կառավարման ոլորտում ապահովել Համաձայնագրի 16-րդ հոդվածի պահանջների կատարումը (հոդված 16).

- ձեռնարկել բոլոր համապատասխան միջոցները՝ ընդհանուր կամ հատուկ, Համաձայնագրից բխող պարտավորությունների կատարումն ապահովելու նպատակով, և ձեռնպահ մնալ ցանկացած միջոցից, որը կարող է վտանգել Համաձայնագրի նպատակների իրագործումը (հոդված 22, պարբերություն 1).

- վեճերի լուծման և արբիտրաժի հետ կապված՝ ապահովել Համաձայնագրի 24-րդ հոդվածի դրույթների կատարումը (հոդված 24).

- օդային տրանսպորտի ոլորտում կամ Համաձայնագրի II հավելվածում նշված հարակից ոլորտում նոր օրենսդրություն ընդունելու կամ ՀՀ գործող օրենսդրությունը փոփոխելու հարցը դիտարկելու դեպքում՝ պատշաճորեն և ըստ հնարավորության ծանուցել մյուս Կողմին (հոդված 27, պարբերություն 5).

- Համաձայնագրի I հավելվածի 1-ին պարբերության մեջ նշված որոշման ընդունման օրվա դրությամբ կիրառել շահագործման լիցենզավորման կանոններ, որոնք, ըստ էության, համարժեք են «Համայնքում օդային փոխադրումների իրականացման միասնական կանոնների մասին» Եվրոպական խորհրդարանի և Խորհրդի 2008 թվականի սեպտեմբերի 24-ի թիվ 1008/2008 (ԵՀ) կանոնակարգի II գլխում պարունակվող կանոններին (հավելված I, պարբերություն 6):

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**.

1. 2021 թվականի նոյեմբերի 15-ին ստորագրված՝ «Հայաստանի Հանրապետության՝ մի կողմից, և Եվրոպական միության և դրա անդամ պետությունների՝ մյուս կողմից, միջև Ընդհանուր ավիացիոն գոտու մասին» համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

18 մարտի 2022 թվականի
ՍԴՈ - 1643

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ